

Uteksaminerte- hovedfagsstudenter sensur 16. desember

Bortne, Øystein

Coalition termination in post-1973 Western Europe. Party popularity and retrospective and prospective models.

Bull, Beate

Voting for what? The relationship between political liberalisation and economic reforms. Testing the compability thesis and the political business cycle theory on the case of Senegal.

Dovland, Siv

Institutional Choices in Poland 1989-1997.

Eide, Tor Myrland

Her er det godt å sitte, la oss i tillegg gjøre det tryggere. Norske valgsystem-reformer i perioden 1952-1988.

Holtedah, Jan Petter

Spinning a Web of War. Identity Politics and State Violence in South Africa. A study of Political Violence in the KwaZulu-Natal and Gauteng provinces.

Jørgensen, Ranveig Heide

Sikkerhet som maktgrunnlag. Militæret og sikkerhetsbegrepet i Guatemala, El Salvador og Honduras.

Solheim, Kristin

En grønn stat? En empirisk studie av synet på staten i norsk miljøbevegelse.

Wikholm, Stine

A Fragmented Nation-State - within a United Europe. An analysis on how Regional Political Cultures Affect the Italian Public's Orientations towards European Integration.

Tilsammen i år har 21 studenter tatt avsluttende hovedfagsseksamen.

Tidlig krøkes, god krok

-Jeg skal ha fire eksamener. En liten i kalifornisk politikk, så internasjonal økonomi, politisk psykologi og til slutt vesteuropaisk politikk fra føydalismen til annen verdenskrig. Det skal nok gå bra, men litt stress blir det nok med sammenliknende politikk.

Berkeley-student kronprins Haakon til NTB

Deltaker eller tilskuer?

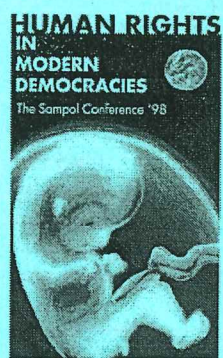
Noen tanker i etterkant av Sampol-konferansen.

Sampol-konferansen 1998 ble avholdt på CMI 22. og 23. oktober. Temaet for årets konferanse var menneskerettigheter i moderne demokratier. 50 års jubileet for FN's Menneskerettighetserklæring og 350 års markeringen av freden i Westphalen var naturlige og aktuelle rammer rundt vårt valg av tema. Disse to paradigmenene har i stor grad vært

avgjørende for formingen av moderne demokratier, men har den senere tid blitt utfordret av nye politiske ambisjoner. Individets frihet og staters suverenitet har endret status, ikke minst gjennom overnasjonale ordninger. Motivet for konferansen var således ikke kun et historisk tilbakeblikk, men også en anledning til å konfronteres med våre tradisjoner og å diskutere menneskerettighetenes nye status både i forhold til den nasjonale og den internasjonale arena.

Konferansens tema ble svært vidt-favnende, og tok opp i seg såvel normative og teoretiske som empiriske problemstillinger. Forholdet mellom demokratisk ideologi og menneskerettigheter er en velkjent problemstilling, som ikke dermed er blitt mindre aktuell. Etterhvert har man også i Norge fått en fornyet politisk interesse for verdiladete debatter om forholdet mellom individets- og gruppers rettigheter.

Spørsmålene ble også aktualisert gjennom en diskusjon omkring grunnlaget for avtalen i Nord-Irland. I tillegg er EU som politisk prosjekt en viktig utfordring for både menneskerettigheter, selvbestemmelsesrett og suverenitet. Særlig er den fornyete fokuseringen på statsborgerskap og medborgerskap viktige, både i formingen av ny identitet etter nasjonalstaten, og i å sikre like individuelle rettigheter på tvers av gamle skillelinjer. Kanskje kan man si at den nasjonale rettighetstanken er i ferd med å bli avløst av en humanistisk dimensjon? I dette ligger en ide om menneskerettigheter som også innebærer forpliktelser, en ide som nødvendigvis ikke bare favoriserer det autonome individ, men også rollen som medmenneske.



Bergen - 22. and 23. October

Dette berører såvel utformingen velferdsstaten og staters stilling i internasjonal rett.

Felles for disse problemstillingene er at de er gjenstand for diskusjon i flere fagtradisjoner. Målet vårt var derfor å sørge for en tverrfaglig ramme for konferansen ved å invitere jurister og filosofer i tillegg til statsvitere. Både under arbeidet med konferansen og ellers, har det slått oss

hvorfå veksler de ulike fagdisiplinene trekker på hverandre. Hvorfor skal hver disiplin utvikle sitt eget begrepsapparat? Og hvorfor er for eksempel statsvitenskapen ofte mer opptatt av det instrumentelle rundt politisk deltakelse enn av å vurdere hva slik deltakelse betyr for individet som politisk vesen og menneske? Hvorfor diskuterer vi ikke oftere de fundamentale temaene som menneskesyn, samfunnsfellesskap og politiske institusjoner?

Etter en høst med evinnelige innlegg om studenters manglende engasjement, er vel studentenes høye oppslutning om Sampol-konferansen en indikasjon på at interessen ikke er totalt fraværende og at det faktisk er noen tema som fortsatt engasjerer. Og oftest er det de mest fundamentale temaene som vekker størst interesse fordi det er disse som må diskuteres for å øke vår forståelse for de endringene som skjer rundt oss, for hvordan vi potensielt kan styre samfunnsutviklingen i en bedre retning, og ikke minst, for å øke vår forståelse av hvem vi er og hva vi vil være.

Det kan selvsagt hevdes at dette er en sti studenter må gå selv og at vi må slutte å tro at vi alltid skal bli fortalt hva vi skal være opptatt av. Likevel, meningen med universitetet er ikke bare at de garvede akademikernes, men også studentenes, nysgjerrighet og vitebegjær skal bli imøtekommet og trent opp gjennom å diskutere og stille verden nærgående spørsmål. Vårt ønske er derfor at vi diskuterer mer med hverandre. Og til sist: For at en slik dialog skal bli interessant, er det lov å utfordre og kreve mer av studentene. Vi ønsker oss mer enn bare en tilskuerrolle.

— Siv S. Lexau og Anne Elizabeth Stie

God jul*****
og Godt nytt år!*****

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for sammenliknende politikk
Adr: Christiesgt. 15, 5007 Bergen
Tlf: 55 58 21 75/78. Fax: 55 58 94 25
Instituttstyrer:
Førsteaman. Einar Berntzen
Kontaktpersoner:
Ragnhild Stolt-Nielsen
Terese Zeil

5/98

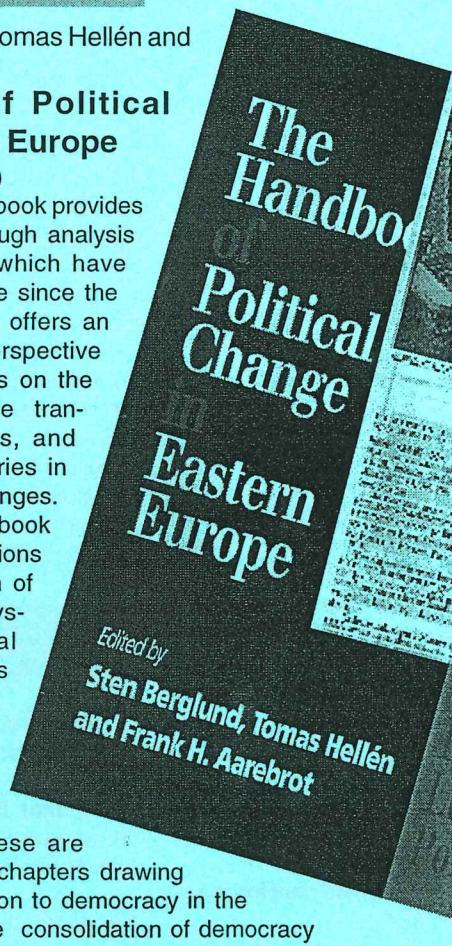
Nye bøker

Ed. by Sten Berglund, Thomas Hellén and Frank Aarebrot

The Handbook of Political Change in Eastern Europe

(Edward Elgar Publishing)

This major new reference book provides an authoritative and thorough analysis of the political changes which have occurred in Eastern Europe since the demise of communism. It offers an historical, comparative perspective of the region and focuses on the social consequences of the transition, historical legacies, and variations between countries in the sequences of the changes. This comprehensive handbook includes detailed examinations of elections, the formation of governments, electoral systems, and constitutional arrangements. It features country case studies on Estonia, Latvia, Lithuania, Poland, the Czech and Slovak Republics, Hungary, Slovenia, Romania, and Bulgaria. These are supplemented by several chapters drawing conclusions on the transition to democracy in the region as a whole, and the consolidation of democracy in a post-communist setting.



Shaffer, William R. (1998): Politics, Parties, and Parliaments. Political Change in Norway.

Columbus:
(Ohio State University Press)

William R. Shaffer has written a study of peaceful political change in a democracy, with special emphasis on the crucial role played by parliaments. Striking political change is occurring all over the world, most notably in nations where communism has collapsed. Although such wrenching dislocations must not be overlooked, it is crucial that we also examine change in stable democracies. The research reported in this book focuses upon Norway as a laboratory in which to study democratic political change.

Norwegian consensus-style politics utilized a corporatist channel of

Orienteringsmøter 1999

Fredag 15. januar
Stort Auditorium L. Meltzers hus
Grunnfag kl. 09¹⁵
Mellomfag kl. 10¹⁵
Hovedfag kl. 11¹⁵

policy making which had relegated Norway's parliament, the Storting, to a secondary role of rubber-stamping policies developed by the government working together with relevant large interest groups. With the crumbling of political consensus in the 1980s, Shaffer argues, the Storting has assumed much greater importance. From the early 1980s through the mid-1990s, political conflict directed through the electoral channel—from voters to parties to parliamentary action—has been crucial to the fragmentation of the post-World War II consensus. *Politics, Parties, and Parliaments* presents empirical evidence of dramatic political change in both the style and substance of Norwegian politics and policy making.

William R. Shaffer is an associate dean for academic affairs and a professor of political science at Purdue University. His many articles have appeared in such journals as *Scandinavian Political Studies*.



Hvor ble de av ?

Hvor ble de av? er en spalte hvor uteksaminerte hovedfagskandidater selv forteller hvor de ble av etter at instituttet katalpulterte dem ut av sitt gravitasjonsfelt. Bidragene vil kunne gi et inntrykk av variasjonen i kandidatenes yrkesmessige nedslagsfelt. Redaksjonen vil tar i mot både frivillige og pålagte bidrag.

Arild Mellesdal

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste

Eg vart uteksaminert frå Institutt for samanliknande politikk våren 1997, og har sidan arbeid ved Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) i Bergen. Då eg tok til på hovudfaget hausten 1994 fekk eg meg samstundes jobb som assistent hjå NSD, og eg arbeidde med ulike ting — alt frå "punching" av surveyundersøkingar til grafisk arbeid — parallelt med hovudfagsoppgåva. Eg leverte oppgåva i mai 1997, samstundes søkte eg på fire stillingar som vart utlyste hjå NSD. Eg fekk heldigvis den eine stillinga, og byrja som førstekonsulent ved NSD frå 1.8.1997.

Stillinga eg har er oppretta i samband med at NSD og Kyrkerådet har inngått ein avtale om registrering og tilrettelegging av "Menighetenes årsstatistikk". Denne statistikken vert samla inn årleg og gjev oversikt over aktivitetsnivået i dei meir enn 1300 kyrkjelydane i Noreg. Det som skal innrapporterast er alt frå talet på døypte, gifte, gravferder og gudstenedeltaking til aktivitetsnivået når det gjeld barne- og ungdomsarbeid, diakoni m.m. NSD skal tilretteleggja datamaterialet for kyrkja og forskingsmiljøa i Noreg. Arbeidet med statistikken er meir variert enn ein kanskje skulle tru.

Prosjektet er nytt, og for ein nyutdanna er det ei stor utfordring å driva fram eit prosjekt saman med tunge samfunnsinstitusjonar med store kunnskapar. Forutan den uungåelege registreringa, er NSD ansvarleg for utforming av databaseløysingar og oppbygginga av sjølve årsstatistikkjemaet. Målet er å utnytta den mangfaldige statistikken både til forskning og til planleggingsgrunnlag for Den norske kyrkja og KUF. Det er også meininga å etablere webtenester utfrå "kyrkjedatabasen".

NSD verkar også som rådgjevar for kyrkje og forvaltning når det gjeld den statistiske bruken av datamaterialet. At H1-kurset på hovudfaget har vore det mest nyttige for meg i den jobben eg har no er det ingen tvil om... I samband med arbeidet vert det også ein del kontakt med ulike institusjonar utanom kyrkja. Både Statistisk sentralbyrå og forvaltninga er interesserte i arbeidet med denne statistikken. Eg har også kontakt med studentar og forskarar både i inn- og utland. NSD samarbeider også med Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO) for å prøva å få i stand ei "kyrkjeleg statistisk årbok" for Noreg.

Ein publikasjon for kommunenivået vert venteleg klar i starten av 1999. Ved NSD er det berre eg som arbeider full tid med denne statistikken, men i eit så rikt arbeidsmiljø trekk eg sjølvstøtt vekslar på NSD-medarbeidarar med annan fagbakgrunn enn sampol. Databasekunnskap, kompetanse på internettløysingar og statistikk er aldri langt borte. Dette lettår sjølvstøtt arbeidet. Alt i alt er det eit stimulerande arbeidsmiljø ved NSD. Fleire tidlegare sampolarar har arbeidet sitt her, det vert nok fleire med tida!



Valget 1998: Det nye styret 1999

Det er avholdt valg ved Instituttet for styreperioden 1999-2001.

Einar Berntzen og Gunnar Grendstad ble valgt til henholdsvis styrer og visestyre.

Øvrige medlemmer av styret-medlemmer med tre-årig valgperiode er: Torstein Hjellum, Frank Aarebrot, Lars Svåsand og Randi Taule.

Nicoline Frøhlich fra gruppe B (midlertidig vitenskapelige ansatte) samt studentene Jan Olav Haukaas og Thomas Grønner er valgt for ett år.

Ellers noterer vi at tidligere styrer Stein Kuhnle er valgt som medlem av Det akademiske kollegium for perioden 1999-2001. Vi gratulerer!



Kina

Institutt for sammenliknende politikk, representert ved Stein Kuhnle, Torstein Hjellum, Kenneth Christie, Einar Berntzen og Frank Aarebrot hadde en meget vellykket konferanse ved Center for Nordic Studies, Fudan University, 27-29.november, om "Comparative Modernization: Scandinavia and China".

Takket være samarbeidet med Lisa Stearns, Institutt for menneskerettigheter, UiO, ble reisene for elleve personer finansiert fra UD-kilder, og støtte til lokale utgifter i Shanghai ble gitt fra Institusjonen Fritt Ord (ved Preben Munthe) og fra Styret for Center for Nordic Studies. Diskusjonene om demokratisering - innen- og utenfor kommunistpartiet - var meget åpne.

Generalkonsulene fra Norge, Sverige og Finland var delvis til stede. Det var deltagerne også fra Lund Universitet, bl.a. var direktør Peter Honeth - den nye formannen for styret for Center for Nordic Studies fra 1.1.99 - innom, og Erik Allardt fra Helsingfors holdt åpningsforedraget.

Konferansen var unik ved Fudan, og kanskje var dette - meget tverrfaglige - samarbeidet mellom UiB og UiO ute i den store verden også unikt? Resultatet av konferansen kan bli en eller annen publikasjon av alle 25 papers som ble presentert.

Notiser

Ulf Lindström kommer tilbake fra Stockholm 4. januar etter ett års forskningsfri.

Jan Oskar Engene er ansatt som førsteamanuensis fra og med 1. 1.1999 frem til og med 31.12. 2001.

Frank Aarebrot og Einar Berntzen har fått personlig opprykk til førsteamanuensis.

Eero Olli har fått stipend fra NFR på prosjektet med den foreløpige tittelen: Innvandrerhusholdningenes ressursforvaltningsstrategier - hvordan får de endene til å møtes?

Studenter våren '99

128 studenter har søkt sammenliknende politikk grunnfag som første valg.

22 studenter har søkt opptak til hovedfag



Disputaser

Jan Oskar Engene forsvarte sin avhandling for Dr. polit.-graden fredag 23. oktober 1998.

Avhandlingen bærer tittelen: **Patterns of terrorism in Western Europe, 1950-1995.**

Om avhandlingen: **Vilkårene for framvekst og utbredelse av terrorisme i Vest-Europa.**

Politisk terrorisme har vært et vedvarende innslag i etterkrigstidens Europa, men har rammet de vest-europeiske landene i ulik grad. Noen land, som Storbritannia, Frankrike, Italia og Spania, samt i noen mindre grad Hellas, Portugal, og Tyskland, har hatt store og til dels vedvarende innslag av terrorisme.

De nordiske landene, sammen med Benelux-landene, Sveits og Østerrike har derimot vært uten terrorisme. Hvorfor er det slik at enkelte land i Vest-Europa er hardere rammet av terrorisme enn andre land i samme region? Dette

er spørsmålet som stilles i avhandlingen.

Personalialia:

Jan Oskar Engene, født 1966, er opprinnelig fra Ålesund. Han ble i 1993 Cand.polit. fra Universitetet i Bergen med hovedfag i sammenliknende politikk. For tiden arbeider han som universitetslektor ved Institutt for sammenliknende politikk.



Den 31. oktober disputerte Lise Rakner for sin Dr.-polit grad med avhandlingen:

Reform as a Matter of Political Survival: Political and Economic Liberalization in Zambia 1991-1996.

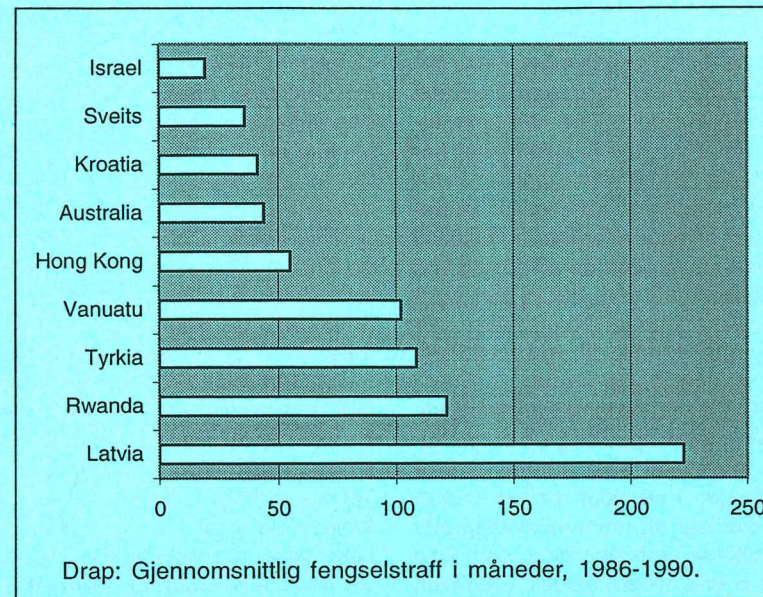
Om avhandlingen:

Spørsmålet om hvordan - og hvorfor - politiske reformer i retning av flerpartisystemer påvirker økonomisk politikk er sentralt innenfor statsvitenskapelig teori. Med utgangspunkt i komparativ teori analyserer Rakner hvordan nye demokratiske institusjoner påvirket den økonomiske politikken i Zambias første valgperiode etter gjeninnføringen av flerpartidemokrati i 1991.

Avhandlingen viser at interessegrupper i samfunnet har fått mindre innflytelse etter innføringen av politiske (demokratiske) reformer. Dette funnet strider med tradisjonelle oppfatninger innenfor demokratiteori. Rakner finner videre at eksterne aktører, med Verdensbanken og det Internasjonale Pengefondet som de mest sentrale, har øvet stor innflytelse over nasjonal politikk i Zambia. De eksterne aktørenes rolle er hittil ikke reflektert i komparativ teori.

Personalialia:

Lise Rakner er født i Bergen i 1963. Hun har hovedfag i sammenliknende politikk fra Universitetet i Bergen. Siden 1993 har hun vært tilknyttet Chr. Michelsen Institutt som stipendiat. Hun har også hatt forskningsopphold ved University of California Berkeley og Nordiska Afrika Institutt, Uppsala.



Drap: Gjennomsnittlig fengselstraff i måneder, 1986-1990.

FORBRYTELSE OG STRAFF

Drap er et vidt begrep hvor gjerningsmannen i visse situasjoner ikke straffes, f.eks drap begått i selvforsvar, og i andre situasjoner straffes gjerningsmannen avhengig av intensjoner, brutalitet og omstendigheter. Straffeutmåling varierer også på tvers av juridiske system innenfor rammene av politiske og religiøse verdier og tradisjoner.

United Nations World Crime Surveys 1986-1990 tar sikte på å øke kunnskapen om tilfeller av rapportert kriminalitet og om juridiske system generelt. Et av hovedformålene med undersøkelsen var å avdekke hvilke typer av data som er tilgjengelige i nasjonale datakilder og gjennom sammenligning av data sette nasjonale kriminalitetsdata inn i en større sammenheng. FN-undersøkelsen dekker en rekke typer av kriminalitet og straff fordelt på sosiodemografiske og rettslige kjennetegn. Populasjonen er alle land i Forente Nasjoner og undersøkelsen foregikk i perioden 1992-1994. Hele undersøkelsen, som er tilgjengelig gjennom 16 datafiler organisert etter ulike tema, er en videreføring av 1970-1975 og 1975-1980 undersøkelsene om samme tema. Figuren viser, for utvalgte land, gjennomsnittlig lengde på effektiv straff for alle registrerte mord for årene 1986-1990.

DATA aktuelt

I samarbeid med Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste NSD vil SampolAktuelt i hvert nummer inneholde en spalte kalt DataAktuelt der vi i fellesskap formidler og kommenterer informasjon om aktuelle datasett og data. Spalten har informasjonsverdi for ulike grupper av lesere av SampolAktuelt, og skal dessuten tjene som inspirasjon for studenter i deres arbeid med semesteroppgaver, essays, og hovedfagsoppgaver. Kontaktperson ved NSD er Gry Henriksen, tlf. 55 21 31 05, fax: 55 96 06 60. E-mail: gry.henriksen@nsd.uib.no. Kontaktperson ved Institutt for sammenliknende politikk er førsteamanuensis Gunnar Grendstad, tlf: 55 58 94 86, FAX: 55 58 94 25. E-mail: gunnar.grendstad@isp.uib.no

FRITT ORD STIPEND

I alt 19 hovedfagsstudenter fra de statsvitenskapelige miljøene har søkt studentstipend fra stiftelsen Fritt Ord. Avgjørelsen om hvem som får stipend faller i januar 1999.